

ΟΙ ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

1. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται με διαφορετική σημασία από αυτήν που έχει στο κείμενο: *καταβαλομένου, κεφάλαιον, στάσεων, διαίτας, τραπέζας*. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε σε οποιαδήποτε μορφή της (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, έγκλιση, χρόνο).

Δ.Ε. 21 - ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ, Περί Αλεξάνδρου τύχης και άρετής, 6 329 A-D

2. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. διαιρέτης	α. <i>αἵρεσιν</i>
2. ενάρετος	β. <i>εἷς</i>
3. ένας	γ. <i>παρέσχεν</i>
4. είσοδος	δ. <i>νομίζων</i>
5. άσχημος	ε. <i>πατρίδα</i>
6. πατέρας	
7. νόμος	

Δ.Ε. 21 - ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ, Περί Αλεξάνδρου τύχης και άρετής, 6 329 A-D

3. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. <i>αἵρεσιν</i>	α. αναιρώ
2. <i>ἐπιμελόμενος</i>	β. ανάγωγος
3. <i>συνῆγε</i>	γ. συνήθεια
4. <i>ἦθη</i>	δ. αμέλεια
5. <i>ἀνακεραυννομένους</i>	ε. κρατήρας
	ζ. μελλοντικός
	η. έπαρση

Δ.Ε. 21 - ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ, Περί Αλεξάνδρου τύχης και άρετής, 6 329 A-D

4. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. άδικος	α. <i>ἀρετῆ</i>
2. σχήμα	β. <i>δίκη</i>
3. ενάρετος	γ. <i>δόξειν</i>
4. διάκριση	δ. <i>ἔχειν</i>
5. άρτιος	ε. <i>κρίνουσιν</i>
6. δογματισμός	
7. κρατικός	

Δ.Ε. 7 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Πολιτικά, Ι.12, 1253a-29-39, Δ.Ε. 18 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Πολιτικά, Γ6. 3-4, 1281a39-b10

5. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται **με διαφορετική σημασία** από αυτήν που έχει στο κείμενο **κοινωνία, αγαθοῦ, στοχάζονται, πολιτική, τέλος**. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή της** (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, έγκλιση, χρόνο).

Δ.Ε. 16 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Πολιτικά, Α 1.1-8, 1252a1-7·b27-32, Δ.Ε. 17 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Πολιτικά, Α 1. 10-11, 1253a7-18

6. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. προσπάθεια	α. <i>υπερέχεται</i>
2. καθαίρεση	β. <i>ληπτέον</i>
3. υπεροχή	γ. <i>έλλειψιν</i>
4. άρση	δ. <i>αίρεΐται</i>
5. υπόληψη	ε. <i>πάθεσι</i>
6. υποδοχή	
7. υπόλοιπο	

Δ.Ε. 14 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικά Νικομάχεια, Β 6.4-8, 1106a26-b7, Δ.Ε. 15 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικά Νικομάχεια, Β 6.10-13·16, 1106b18-28· 1106b36-1107a6

7. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή** λέξη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **σχέση, αφαιρετικός, βέλος, περιορισμός, ένδεια**.

Δ.Ε. 14 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικά Νικομάχεια, Β 6.4-8, 1106a26-b7, Δ.Ε. 15 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικά Νικομάχεια, Β 6.10-13·16, 1106b18-28· 1106b36-1107a6

8. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία ετυμολογικά συγγενή λέξη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **συνοχή, πρόσληψη, λιπόσαρκος, ταυτότητα, Πανεπιστήμιο**.

Δ.Ε. 14 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικά Νικομάχεια, Β 6.4-8, 1106a26-b7, Δ.Ε. 15 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικά Νικομάχεια, Β 6.10-13·16, 1106b18-28· 1106b36-1107a6

9. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με ομόρριζα (απλά ή σύνθετα) του ρήματος **κομιζόμεθα**, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- Η ..... των σκουπιδιών γίνεται συνήθως κατά τις πρωινές ώρες, για να μη προκαλούνται κυκλοφοριακά προβλήματα.
- Μετά το τροχαίο ατύχημα οι τραυματίες ..... στο πλησιέστερο νοσοκομείο.
- Η ..... της ελιάς γίνεται συνήθως τον Νοέμβριο στις περισσότερες περιοχές της Ελλάδας.
- Για να πάρουμε το δάνειο, πρέπει να ..... πολλά έγγραφα από διάφορες δημόσιες υπηρεσίες.
- Είναι η τρίτη ..... που έχω κάνει μέσα στον χρόνο! Δεν αντέχω να ψάχνω ξανά για σπίτι!

Δ.Ε. 13 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικὰ Νικομάχεια, Β 1.5-8, 1103b2-25

10. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: *φορτίο, εκατομμύριο, κόμιστρο, δωμάτιο, φρόνιμος*.

Δ.Ε. 12 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικὰ Νικομάχεια, Β 1. 1-4, 1103a14-b2

11. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
α) φρόνιμος	1) <i>διανοητικής</i>
β) παράφορος	2) <i>ἐμπειρίας</i>
γ) πυρομανής	3) <i>ἔσχηκε</i>
δ) ανόητος	4) <i>ἐθίζεται</i>
ε) ένοχος	5) <i>φέρεισθαι</i>
	6) <i>πῶρ</i>
	7) <i>σώφρονες</i>

Δ.Ε. 12 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικὰ Νικομάχεια, Β 1. 1-4, 1103a14-b2

12. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται **με διαφορετική σημασία** από αυτήν που έχει στο κείμενο *αὔξησιν, ἐμπειρίας, δυνάμεις, ἐνεργείας, αἰσθήσεις*. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή της** (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, ἐγκλιση, χρόνο).

Δ.Ε. 12 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικὰ Νικομάχεια, Β 1. 1-4, 1103a14-b2

13. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με **ομόρριζα** (απλά ή σύνθετα) του ρηματικού τύπου *πράττοντες*, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- Οι δύο εμπόλεμες χώρες κάθησαν στο τραπέζι των .....
- Το κείμενό του ..... το θέμα της ανεργίας.
- Η ..... εγκλημάτων που προκαλούν φρίκη και αποτροπιασμό, είναι δυστυχώς συχνό φαινόμενο.
- ..... όλες οι επιθυμίες της.
- Κατηγορούν άδικα τους νέους ότι ζουν μέσα στην ..... και στην αδράνεια.

Δ.Ε. 13 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικὰ Νικομάχεια, Β 1.5-8, 1103b2-25

14. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή** λέξη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: *φόρεμα, διάλειμμα, φρόνηση, αποστροφή, δώρο.*

Δ.Ε. 13 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικὰ Νικομάχεια, Β 1.5-8, 1103b2-25

15. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. <i>ἡσθῆναι</i>	α. αίσθηση β. ηδονή
2. <i>ὄλωσ</i>	α. όλεθρος β. ανολοκλήρωτος
3. <i>ἄριστον</i>	α. αρετή β. άρση
4. <i>ψέγεται</i>	α. άψογος β. ψυκτικός
5. <i>λόγω</i>	α. διάλεξη β. ανεξέλεγκτος

Δ.Ε. 15 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικὰ Νικομάχεια, Β 6.10-13-16, 1106b18-28-1106b36-1107a6

16. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ή σύνθετο) της λέξης του αρχαίου διδαγμένου κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- **ἔστι:** Ο ομιλητής αναφέρθηκε στην ..... του θέματος, χωρίς πολλές λεπτομέρειες.
- **ἐπαινέϊται:** Του/Της απονεμήθηκε τιμητικός ..... για την εθελοντική προσφορά του/της.
- **ἄμφω:** Χωρίς ..... η συμβολή της επιστήμης στην αντιμετώπιση των ασθενειών είναι μεγάλη.
- **ἔξις:** Η ενασχόληση με τα σπορ μού δημιουργεί ένα αίσθημα .....
- **ὠρισμένη:** Ανακοινώθηκαν τα ..... αποτελέσματα του διαγωνισμού.

Δ.Ε. 15 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικὰ Νικομάχεια, Β 6.10-13-16, 1106b18-28-1106b36-1107a6

17. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή** λέξη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: *θαρραλέος, βλήμα, προσπάθεια, σωφροσύνη, ευρητήριο.*

Δ.Ε. 15 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικὰ Νικομάχεια, Β 6.10-13-16, 1106b18-28-1106b36-1107a6

18. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου, να γράψετε ένα **ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, απλό ή σύνθετο: **ἐπιθυμῆσαι, δεῖ, Ὀμοίως, κατορθοῦνται, προαιρετική.**

Δ.Ε. 15 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικὰ Νικομάχεια, Β 6.10-13·16, 1106b18-28·
1106b36-1107a6

19. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. <i>κομιζόμεθα</i>	α. εύχρηστος
2. <i>δήλον</i>	β. χρίσμα
3. <i>ἐχρησάμεθα</i>	γ. πρωτοβουλία
4. <i>τεχνῶν</i>	δ. δήλωση
5. <i>βούλημα</i>	ε. διακομιστής
	ζ. αρχιτέκτονας
	η. βουλωμένος

Δ.Ε. 12 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικὰ Νικομάχεια, Β 1. 1-4, 1103a14-b2, Δ.Ε. 13 -
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικὰ Νικομάχεια, Β 1.5-8, 1103b2-25

20. Να επιλέξετε από τη στήλη Β για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη ή φράση της στήλης Α την **ορθή σημασία** της σύμφωνα με το αρχαίο διδαγμένο κείμενο:

A	B
1. <i>ἔθος</i>	α. ἔθιμο β. συνήθεια
2. <i>ἀγαθοί</i>	α. ενάρετοι β. καλοσυνάτοι
3. <i>δυνάμεις</i>	α. δυνατότητες β. εξουσίες
4. <i>μανθάνομεν</i>	α. καταλαβαίνουμε β. γνωρίζουμε
5. <i>σώφρονες</i>	α. ἔξυπνοι β. συνετοί

Δ.Ε. 12 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικὰ Νικομάχεια, Β 1. 1-4, 1103a14-b2, Δ.Ε. 13 -
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἠθικὰ Νικομάχεια, Β 1.5-8, 1103b2-25

21. Να βρείτε στο κείμενο λέξεις ετυμολογικά συγγενείς με τις παρακάτω λέξεις της Νέας ελληνικής: **λησμονιά, χρηματικός, τάση, φορείο, πρακτορείο.**

Δ.Ε. 11 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Πολιτικά, Θ 1.3-2.1, 1337a33-b11

22. Να εντοπίσετε στο κείμενο μία ομόρριζη, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας ελληνικής: **κατάληψη, παράνοια, σκοπιμότητα, φόρεμα, καθαίρεση.**

Δ.Ε. 11 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Πολιτικά, Θ 1.3-2.1, 1337a33-b11

23. Να βρείτε στο κείμενο λέξεις ετυμολογικά συγγενείς με τις παρακάτω λέξεις της Νέας ελληνικής: **αδιαθεσία, φάντασμα, συνταρακτικός, ανάταση, εργολαβία.**

Δ.Ε. 11 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Πολιτικά, Θ 1.3-2.1, 1337a33-b11

24. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την ετυμολογικά συγγενή αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. παιχνίδι	α. <i>μετέχοντα</i>
2. αφαίρεση	β. <i>έμποδών</i>
3. σχεδόν	γ. <i>ύπολαμβάνουσι</i>
4. διένεξη	δ. <i>διηρημένων</i>
5. υπόληψη	ε. <i>παιδείας</i>
6. πεζός	
7. υπόλοιπο	

Δ.Ε. 11 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Πολιτικά, Θ 1.3-2.1, 1337a33-b11

25. Να επιλέξετε από τη στήλη Β για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη ή φράση της στήλης Α την **ορθή σημασία** της σύμφωνα με το αρχαίο διδαγμένο κείμενο:

A	B
1. <i>έπαγγελόμενοι</i>	α. υπόσχομαι β. ασκώ ένα επάγγελμα
2. <i>έντιθέναι</i>	α. τοποθετώ β. νομοθετώ
3. <i>φανόν</i>	α. φανάρι β. φωτεινός
4. <i>μεταστραφήσεται</i>	α. μετανιώνω β. γυρίζω προς άλλη κατεύθυνση
5. <i>άπόλλυσιν</i>	α. χάνω β. φονεύω

Δ.Ε. 9 - ΠΛΑΤΩΝ, Πολιτεία, 518b-519a

26. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία ετυμολογικά συγγενή λέξη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **λάθος, επιστήμονας, συμμαθήτρια, άξονας, εκκλησία.**

Δ.Ε. 9 - ΠΛΑΤΩΝ, Πολιτεία, 518b-519a

27. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. <i>νομίσαι</i>	α. δέηση
2. <i>ένούσης</i>	β. τοκετός
3. <i>σημαίνει</i>	γ. δεσμός
4. <i>τέχνη</i>	δ. παράνομος
5. <i>ἔδει</i>	ε. παρουσία
	ζ. ασήμαντος
	η. ένεση

Δ.Ε. 9 - ΠΛΑΤΩΝ, Πολιτεία, 518b-519a

28. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου αναφοράς να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται **με διαφορετική σημασία** από αυτήν που έχει στο αρχαίο κείμενο: *πάθει, φύσιν, δεσμοῦ, θαύματα, παραφερομένων*. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή** της (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, έγκλιση, χρόνο).

Δ.Ε. 8 - ΠΛΑΤΩΝ, Πολιτεία, 514a-515c

29. Να γράψετε στη Νέα Ελληνική από ένα **σύνθετο ουσιαστικό ή επίθετο** για καθεμία από τις παρακάτω σύνθετες λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου, χρησιμοποιώντας κάθε φορά το **δεύτερο συνθετικό**: *ἀπαιδευσίας, καταγείω, εἴσοδον, περιάγειν, θαυματοποιῖς*.

Δ.Ε. 8 - ΠΛΑΤΩΝ, Πολιτεία, 514a-515c

30. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: *υπόδημα, μόνιμος, αγωγή, έγκαυμα, δίφθογγος*.

Δ.Ε. 8 - ΠΛΑΤΩΝ, Πολιτεία, 514a-515c

31. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με **ομόρριζα** (απλά ή σύνθετα) του ρήματος *ἔφη*, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- Απαγορεύεται η ..... τσιγάρων στην τηλεόραση.
- Η περιοχή αυτή ..... για τις όμορφες παραλίες της.
- Κατάφερες να το τελειώσεις τόσο γρήγορα. Τα πήγες .....
- Μου απάντησε ..... στην πρότασή μου για συνεργασία.
- Ήταν σε κατάσταση .....: δεν μπορούσε να μιλήσει.

Δ.Ε. 10 - ΠΛΑΤΩΝ, Πολιτεία, 519b-520a

32. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. <i>ίκανως</i>	α. άνεση
2. <i>είναι</i>	β. διοίκηση
3. <i>ἔφαμεν</i>	γ. άφιξη
4. <i>άναβήναι</i>	δ. βάση
5. <i>άφιῆ</i>	ε. καταφατικός
	ζ. ουσία
	η. αναβολή

Δ.Ε. 10 - ΠΛΑΤΩΝ, Πολιτεία, 519b-520a

33. Να επιλέξετε από τη στήλη B για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη ή φράση της στήλης A την **ορθή σημασία** της σύμφωνα με το αρχαίο διδαγμένο κείμενο:

A	B
6. <i>ἐπιτροπεῦσαι</i>	α. είμαι επίτροπος β. κυβερνώ
7. <i>στοχαζομένους</i>	α. σκέφτομαι β. έχω έναν σκοπό
8. <i>ἡγούμενοι</i>	α. είμαι αρχηγός β. νομίζω
9. <i>πόνων</i>	α. κόπος β. οδύνη
10. <i>Ἐπελάθου</i>	α. ξεχνώ β. κάνω λάθος

Δ.Ε. 10 - ΠΛΑΤΩΝ, Πολιτεία, 519b-520a

34. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία ετυμολογικά συγγενή λέξη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **ρήτορας, άσχημος, αφήγηση, πειστικός, υπόδημα**.

Δ.Ε. 10 - ΠΛΑΤΩΝ, Πολιτεία, 519b-520a

35. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριξη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **αγγελία, διάσημος, φανάρι, ηθικός, θεϊκός**.

Δ.Ε. 9 - ΠΛΑΤΩΝ, Πολιτεία, 518b-519a

36. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης A με την **ετυμολογικά συγγενή** αρχαιοελληνική λέξη της στήλης B. Δύο λέξεις στη στήλη A περισσεύουν.

A	B
1. διάσημος	α. φασιν
2. διαφήμιση	β. σημαίνει
3. διαγωγή	γ. περιакτέον
4. διάθεση	δ. άνασχέσθαι
5. ανάκριση	ε. ἔθεσι
6. περιοχή	
7. συνήθεια	

37. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου, να γράψετε ένα **ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, απλό ή σύνθετο: *δείσας, δίκην, νείμω, φύεται, χρήσθαι*.

Δ.Ε. 6 - ΠΛΑΤΩΝ, Πρωταγόρας, 322a-323a, Δ.Ε. 7 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Πολιτικά, I.12, 1253a-29-39

38. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: *προϊστάμενος, πρόσχαρος, περιοχή, σύγκληση, επικός*.

Δ.Ε. 7 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Πολιτικά, I.12, 1253a-29-39, Δ.Ε. 16 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Πολιτικά, Α 1.1-8, 1252a1-7·b27-32

39. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. <i>δείσας</i>	α. φυσική
2. <i>άπόλοιτο</i>	β. οργή
3. <i>κόσμοι</i>	γ. απειλή
4. <i>όρμη</i>	δ. απώλεια
5. <i>φύεται</i>	ε. ορμόνη
	ζ. κόσμημα
	η. άδεια

Δ.Ε. 6 - ΠΛΑΤΩΝ, Πρωταγόρας, 322a-323a, Δ.Ε. 7 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Πολιτικά, I.12, 1253a-29-39

40. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται με **διαφορετική σημασία** από αυτήν που έχει στο αρχαίο κείμενο: *θείας, ένόμισεν, διεφθείροντο, κόσμοι, συναγωγοί*. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή της** (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, έγκλιση, χρόνο).

Δ.Ε. 6 - ΠΛΑΤΩΝ, Πρωταγόρας, 322a-323a

41. Να εντοπίσετε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο λέξεις που έχουν **ετυμολογική συγγένεια** με τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: *νοικοκύρης, απώλεια, άξονας, θέση, νοσηρός*.

Δ.Ε. 6 - ΠΛΑΤΩΝ, Πρωταγόρας, 322a-323a

42. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου **η ίδια λέξη, στο ίδιο μέρος του λόγου, σε οποιαδήποτε μορφή της** (πτώση, αριθμό, γένος, έγκλιση, χρόνο) χρησιμοποιείται

με διαφορετική σημασία από αυτήν που έχει στο κείμενο: *Άπορία, φυλακαί, κοινόν, ἐνόμισεν, ὀνόματα.*

Δ.Ε. 5 - ΠΛΑΤΩΝ, Πρωταγόρας, 321b-322a, Δ.Ε. 6 - ΠΛΑΤΩΝ, Πρωταγόρας, 322a-323a

43. Να γράψετε μία **σύνθετη λέξη** της Νέας Ελληνικής, με **πρώτο συνθετικό** καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου: *ἔλαθεν, φῶς, πυρί, τέχνην, θεοῦ.*

Δ.Ε. 5 - ΠΛΑΤΩΝ, Πρωταγόρας, 321b-322a, Δ.Ε. 6 - ΠΛΑΤΩΝ, Πρωταγόρας, 322a-323a

44. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: *ἐκλειψη, ἀμέλεια, ἐνδεια, ισόγειο, υποχείριος.*

Δ.Ε. 5 - ΠΛΑΤΩΝ, Πρωταγόρας, 321b-322a, Δ.Ε. 6 - ΠΛΑΤΩΝ, Πρωταγόρας, 322a-323a

45. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ή σύνθετο) της λέξης του αρχαίου διδαγμένου κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- **κεράννυται:** Σας έφερα ένα ..... για την γιορτή μου!
- **προσήπτεν:** Στην Αρχαία Ολυμπία γίνεται η ..... της Ολυμπιακής φλόγας.
- **διαφυγάς:** Εξαθλιωμένοι άνθρωποι από άλλες χώρες έρχονται ως ..... στη χώρα μας αναζητώντας μία καλύτερη τύχη.
- **αὐτοφυής:** Η έλλειψη σεβασμού προς το ..... περιβάλλον συνιστά τη μεγαλύτερη απειλή για την ανθρωπότητα.
- **ἀναλισκομένοις:** Καθημερινά..... διάφορα προϊόντα για τη διαβίωσή μας.

Δ.Ε. 4 - ΠΛΑΤΩΝ, Πρωταγόρας, 320c-321b

46. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό ή επίθετο** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου: *μείζαντες, ἔφη, ἔσφζεν, δέρμασι, τροφήν.*

Δ.Ε. 4 - ΠΛΑΤΩΝ, Πρωταγόρας, 320c-321b

47. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. απονομή	α. <i>είμαρμένος</i>
2. δέμα	β. <i>νεῖμαι</i>
3. υπόδειξη	γ. <i>διδούς</i>
4. μερίδιο	δ. <i>ἀμφιεγνός</i>
5. ανόητος	ε. <i>ὑποδῶν</i>
6. διάδοση	
7. μεταμφιεσμένος	

Δ.Ε. 4 - ΠΛΑΤΩΝ, Πρωταγόρας, 320c-321b

48. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ή σύνθετο) της λέξης του αρχαίου διδαγμένου κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- **έπισκεψόμενος:** Η Διευθύντρια αντιμετώπισε την πρόταση με έντονη δυσπιστία επιδεικνύοντας έντονο .....
- **είμαρμένη:** Ο άνθρωπος είναι δημιουργός της ..... του.
- **ένεχώρει:** Παρατηρήθηκε ..... του εδάφους λόγω του σεισμού.
- **εύπορία:** Πάντα είχα την ....., εάν τα κατάφερε μόνος του ή χάρη στις γνωριμίες του.
- **δίκη:** Ο ρήτορας Λυσίας είναι γνωστός κυρίως για τους ..... λόγους που έγραψε.

Δ.Ε. 5 - ΠΛΑΤΩΝ, Πρωταγόρας, 321b-322a

49. Να εντοπίσετε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο μία **ομόρριζη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **προμήθεια, μελωδία, οδόστρωμα, μερίδιο, λαθραίος.**

50. Δ.Ε. 5 - ΠΛΑΤΩΝ, Πρωταγόρας, 321b-322a

51. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. σκοπιμότητα	α. <i>ένεχώρει</i>
2. απουσία	β. <i>λαθών</i>
3. φωλιά	γ. <i>έπισκεψόμενος</i>
4. ενέχυρο	δ. <i>φῶς</i>
5. παραχώρηση	ε. <i>ἦσαν</i>
6. φωστήρας	
7. λαθραίος	

Δ.Ε. 5 - ΠΛΑΤΩΝ, Πρωταγόρας, 321b-322a

52. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου: **ἤρξαντο, σελήνης, ἥλιον, φεύγειν, χρήσεως.**

Δ.Ε. 1 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Μετὰ τὰ φυσικά Α 982b12-28

53. Να γράψετε μία **σύνθετη λέξη** της Νέας Ελληνικής, με **πρώτο συνθετικό** καθεμία από τις παρακάτω λέξεις των αρχαίων διδαγμένων κειμένων: *ὀρθῶς, ψυχὴν, ὄμοιος, πάντα, πράττομεν*.

Δ.Ε. 2 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Προτρεπτικὸς πρὸς Θεμίσιωνα, αποσπάσματα 8-9,

Δ.Ε. 3 - ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ, Επιστολὴ στον Μενουκέα, 122

54. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. <i>ἀπεργάζεται</i>	α. φροντίδα
2. <i>θησόμεθα</i>	β. επιθετικός
3. <i>χρώμεναι</i>	γ. φρενάρω
4. <i>λόγω</i>	δ. διάλογος
5. <i>φρόνησιν</i>	ε. κατάχρηση
	ζ. χρώμιο
	η. εργασία

Δ.Ε. 2 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Προτρεπτικὸς πρὸς Θεμίσιωνα, αποσπάσματα 8-9

55. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. <i>ἀπεργάζεται</i>	α. εχέφρων
2. <i>θησόμεθα</i>	β. βιβλιοθήκη
3. <i>χρώμεναι</i>	γ. καχεξία
4. <i>λόγω</i>	δ. παράλογος
5. <i>φρόνησιν</i>	ε. άχρηστος
	ζ. ανοχή
	η. ενέργεια

Δ.Ε. 2 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Προτρεπτικὸς πρὸς Θεμίσιωνα, αποσπάσματα 8-9

56. Να επιλέξετε από τη στήλη Β για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη ή φράση της στήλης Α την **ορθή σημασία** της σύμφωνα με το αρχαίο διδαγμένο κείμενο:

A	B
11. <i>ἀπεργάζεται</i>	α. αποτελειώνω β. δημιουργώ
12. <i>προσηκόντως</i>	α. όπως αρμόζει β. προσεκτικά
13. <i>πολιτεύεσθαι</i>	α. κυβερνώ β. ζω ως πολίτης
14. <i>ἐπιτάττουσαι</i>	α. επιτακτικές β. καθοδηγητικές
15. <i>ἀναμάρτητον</i>	α. αλάνθαστη β. αμαρτωλή

Δ.Ε. 2 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Προτρεπτικὸς πρὸς Θεμίσιωνα, αποσπάσματα 8-9

57. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου, να γράψετε ένα **ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, απλό ή σύνθετο: *κτᾶσθαι, χρῆσθαι, διάζειν, κρίνειν, ἐπιτάττειν*.

Δ.Ε. 2 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Προτρεπτικός πρὸς Θεμίσιωνα, αποσπάσματα 8-9

58. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

Α		Β
6.	<i>ἐστίν</i>	α. προέλευση
7.	<i>λέγων</i>	β. έλεγχος
8.	<i>παρεληλυθέναι</i>	γ. ουσία
9.	<i>ἔχομεν</i>	δ. παραλογισμός
10.	<i>πράττομεν</i>	ε. σχήμα
		ζ. διαπραγμάτευση
		η. πρατήριο

Δ.Ε. 2 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Προτρεπτικός πρὸς Θεμίσιωνα, αποσπάσματα 8-9

59. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται με **διαφορετική σημασία** από αυτήν που έχει στο κείμενο: *ἀρχῆς, πρόχειρα, παθημάτων, θαυμασίων, Μαρτυρεῖ*. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε σε οποιαδήποτε μορφή της (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, έγκλιση, χρόνο).

Δ.Ε. 1 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Μετὰ τὰ φυσικά Α 982b12-28

60. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: *χειροτονία, απαθής, γνήσιος, επίγνωση, προφήτης*.

Δ.Ε. 1 - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Μετὰ τὰ φυσικά Α 982b12-28